

Södertörns högskolas yttrande över betänkandet Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska (SOU2020:67)

Södertörns högskola ställer sig generellt positiv till utredningens syften att erbjuda alla barn större möjligheter till språkutveckling på förskolan, kompetensutveckling av personal på förskolan och inkludering av nyanlända barn och barn från socioekonomiskt utsatta familjer.

Södertörns högskola har synpunkter rörande följande punkter i utredningen:

Avsnitt 11.5.1 Förskollärare behöver bättre kompetens om barns andraspråsutveckling

Vi vill betona att kvaliteten i kompetensutvecklingen är av största vikt. Mot bakgrund av förslaget om förskoleplikt från 5 år och den föreslagna direktinskrivningen blir det av yttersta vikt att kunna erbjuda förskoleplatser med hög kompetens hos pedagogerna. Vi instämmer i att kunskaper om språkutveckling, och andraspråkutveckling bör prioriteras i kompetensutvecklingsinsatser för personal inom förskolan. Vi instämmer därför med de förslag som leder till utbildningsinsatser som fokuserar på barns kommunikation och språk, samt andraspråsutveckling.

Vi ställer oss bakom en ökad betoning på språkutveckling generellt, men också andraspråsutveckling, i förskollärarytbildningen. Det kräver, utöver lämpligt talspråk, entusiasm osv också breda och djupa kunskaper om barns kommunikation och språkutveckling, andraspråkutveckling, talspråk och skriftspråkutveckling. Se t.ex. Chapman (2000) och (Hoff) 2006 för relevant forskning av vikten av interaktion och kvalitativa möten med kunniga pedagoger. Det är, ur ett språkvetenskapligt perspektiv, inte rimligt att ens i nuläget täcka in alla aspekter av barns språk i enlighet med nuvarande examensmål och vi ser behov av ökat utrymme för kurser om språkutveckling inom utbildningen. Vi önskar därför större utrymme för fördjupad kunskap som gynnar barns språkutveckling inom ramen för förskollärarytbildningen och har också återkommande fått återkoppling från studenter i utvärderingar om att de önskar fler språkinriktade kurser. Utökade examensmål avseende språkutveckling bör dock vägas mot utbildningens innehåll i övrigt för att inte riskera att den blir överlastad.

Vi vill dock påpeka att resurser behövs för att universitet och högskolor ska ha personal nog att erbjuda utökade insatser med kompetensutveckling.

Utifrån Södertörns högskolas erfarenheter av uppdragsutbildningar riktade mot förskolepersonal ser vi en svårighet att nå barnskötare med kompetensutvecklande utbildningar. Enligt vår uppfattning är det av största vikt att erbjuda barnen i förskolan interaktiva och kvalitativa möten med pedagogerna på förskolan. För att detta ska uppnås är det viktigt att kompetensutvecklingen riktas brett och når ut till all personal på förskolan. Det kan göras på olika sätt men vi ser en risk med för stort fokus på karriärtjänster om det innebär att det skapas experter som inte arbetar direkt med barngrupperna. Om personer som har dessa tjänster arbetar kontinuerligt med kollegialt lärande med personalgrupperna ser vi dem dock som värdefulla. Vi ser också i enlighet med utredningen ett behov av utveckling av kvalitativa utbildningsinsatser anpassade till barnskötare.

Avsnitt 10.6.2 Bristande språkkunskaper hos förskolepersonalen är en utmaning

Vi vill betona vikten av höga språkkrav under förskolläroinbildningen, vilket innebär varierade examinationsformer med möjligheter till återkoppling till studenterna också avseende deras färdigheter i att tala och skriva. Detta är kostnadsdrivande och ofta inte möjligt med nuvarande ersättningsnivåer. Här vill vi särskilt framhäva fördelarna med muntliga examinationsformer, också sådana som sker i dialog. Vid kompetensutveckling av barnskötare ser vi en risk med examinationsformer som är alltför inriktade på akademiskt skrivande och förespråkar istället mer praktiska, gärna muntliga, examinationsformer för kompetensutveckling.

Avsnitt 7.3.3 Öppna förskolan kan förbereda barn och föräldrar för förskola

Vi vill betona öppna förskolans möjligheter att nå ut och skapa förtroende för förskolan. Öppna förskolan har möjligheter att bidra till språkutveckling för både föräldrar och barn, vilket i förlängningen gynnar t.ex. nyanlända barns språkutveckling.